

Vájérá – Három angyal

Vájérá Hetiszakasz tartalma וִיֵרָא

Szakaszunkban — Vájérá (1Mózes 18–22.) — három angyal jön vendégségbe a gyengélkedő Ábrahámhoz, és közlik vele, hogy egy év múlva Sára fiat szül neki. Ezek után ugyanezen angyalok felforgatják a vétkes Szodomát, ahonnan előbb kimentik Lótot, feleségét (aki hátranéz és sóbálvánnyá lesz) és két hajadon lányát. Ábrahám Grárba megy. Megszületik Izsák. Sára elkergeti Hágárt fiával, Ismaéllal együtt, miután nem akarja, hogy az együtt örököljön Izsákkal. Ezután következik — a tizedik megpróbáltatás — az Ákédá, melynek során Isten felkéri Ábrahámot, áldozza fel egyetlen szeretett fiát, Izsákot. Az utolsó pillanatban égi hang akadályozza meg Izsák feláldozását. Helyette egy kost áldoz fel Ábrahám.

Isten megnyilatkozik Ábrahám előtt három nappal azt követően, hogy 99 évesen körülmetélte magát; Ábrahám azonban elsiet, hogy ételt készítsen három vendégnek, akiket feltűnni lát a sivatagi forróságban. A három – férfinek álcázott angyal – egyike bejelenti, hogy pontosan egy éven belül, a meddő Sára fiút fog szülni. Sára ezt hallva felnevet. – 1Mózes 18:1–16.

Ábrahám közbenjár Istennél, hogy az könyörüljön meg Szodoma bűnös városán. A három álcázott angyal közül kettő megérkezik a pusztulásra szánt városba, ahol Ábrahám unokaöccse, Lót, vendégül látja őket, és megvédi őket a gonosz szándékú szodomai csőcseléktől. A két vendég elárulja, hogy azért jöttek, hogy pusztulást idézzenek a városra, és hogy előtte kimentsék onnét Lótot és családját. Miközben menekülnek, Lót felesége megszegi a parancsot, hogy ne nézzen hátra az égő városra, és abban a pillanatban sóoszloppá válik. – 1Mózes 18:16–19:29.

Miközben meghúzzák magukat egy barlang oltalmában, Lót lányai (abban a hitben, hogy atyjukon és rajtuk kívül teremtett lélek nem maradt életben az egész világon) leitatják atyjukat, vele hálnak és megfogannak. Az ebből az együttléből született két fiúgyermektől származnak később a moábiták és az ammoniták. – 1Mózes 19:30–38.

Ábrahám tovább vándorol Gerárba, ahol a filiszteus király, Ávimelech magához veszi Sárát – akit Ábrahám nővéreként mutattak be neki. Álmában Isten figyelmezteti Ávimelechet, hogy meghal, hacsak nem szolgáltatja vissza az aszszonyt a férjének. Ábrahám elmagyarázza, hogy azért mutatkozott be Sára fivéréként, mert félt, megölik őt a szépséges Sára miatt. – 1Mózes 20.

Hágárt és Ismaélt elűzik Ábrahám hajlékából, és ők a sivatagban bolyonganak. Isten meghallja a haldokló fiú sírását, és megmenti életét azzal, hogy az anyjának egy kutat mutat. Ávimelech szövetséget köt Ábrahámmal Beér Sevában, ahol Ábrahám hét bárányt ajándékoz neki, ezzel jelezve, hogy fegyverszünetet kötöttek egymással. – 1Mózes 21:9–34.

Isten próbára teszi Ábrahám odaadását azzal, hogy felszólítja, áldozza fel neki Izsákot Jeruzsálemben, a Mórija hegyén (a Templom-hegyen). Miután megkötözte, és az oltárra helyezte, Ábrahám felemeli a kését, hogy levágja a fiát. Egy égi hang akadályozza meg tettében; és egy szarvával a bozótba gabalyodott kost áldoznak fel Izsák helyett. Ábrahám hírül veszi, hogy unokaöccsének, Betuélnek egy Rebeka nevű lánya született. – 1Mózes 22.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVÁROS ZSINAGÓGA

ח"ב

Chaim Shaul Glitzenstein: Ábrahám próbatétele

Ábrahám – akit Isten egy különös és félelmetes próba elé állított: mérsárolja le saját szeretett fiát, az egyetlen, akit idősödő felesége szült neki. A parancsolatot később az oltár helyének pontos meghatározása követte, ahol a fiút le kell vágni.

Ez volt **Ábrahám** tizedik próbatétele. Ez alkalommal, ahogy a **Midrás** meséli, **Isten** könyörgött **Ábrahámnak**, hogy állja ki a próbát. Hogy vágja le a gyereket. Attól tartott, hogy ha ezt a tizediket nem állja ki, akkor mindenki azt mondja majd, hogy az előzőek sem bizonyítják a hitét. Ez az állítás igen furcsa, sőt mélységesen felhőborító. Az ember, aki annyit fektetett a hitébe, és vallásosságába, aki kiállta a hűség próbáit, és a hit vizsgáin sikerrel átment, az utolsó a legnehezebb próbán lesz megítélve visszamenőleg? Ha ezen elbukik, akkor az előzőek nem is érvényesek? Miért éppen ez a legnehezebb számít ennyire, hogy a fiát a saját kezével ölje meg. Ha egy diák a tanár kilenc kérdésére jól válaszol, és a tizedikre, a legnehezebbre nem tud, akkor mindegyik előzőre is érvényes, hogy kudarcot vallott vele?

Minden ember sajátos természettel születik, bizonyos beállítottsággal, és ezek meghatározzák az életét és viselkedését. Ezek később ideológiává válnak. Az ember elhiszi, hogy életfilozófiája a tényeken alapul, és nem az érzelmei és hajlamai befolyásolják. Még akkor is, ha nincs tisztában vele, hogy befolyásolják, mégis úgy van. Az igazi tesztje, hogy tényleg ideológia, vagy csak a természetes viselkedés határoz-e meg egy cselekedetet, az, ha egy adott helyzetben szembe állítjuk őket egymással. Amikor az embernek a hit kedvéért a természetével ellentétes dolgot kell cselekednie.

Ábrahám természeténél fogva melegsívű és szereteteli ember volt. Együttérző, gondoskodó és nagyvonalú. Élete minden pontján és minden szakaszában így ábrázolják bölcseink, a vendégszeretet, az adományozás és a meleg fogadtatás szimbólumaként. Ilyen volt a természete és így élte az életét. Az első kilenc próba összhangban állt azzal, amit **Ábrahám** egész életében képviselt-a kegyelem útjával. Ezek is nehéz próbák voltak, de még mindig nem ellenkeztek a természetével, a szíve tulajdonságával. Mint szerető ember, szerette az **Istent** is, és sokat hajlandó volt áldozni magából azért, hogy kimutassa a szeretetét. Így tudta kiállni az isteni próbákat is. Ilyen volt a természete.

Ez volt a háttere az utolsó próbatételnek. Azért, mert ez a kegyetlenség és gonoszság, hogy lemészárolja a saját fiát annyira távol áll egy jó embertől, mint Ábrahám, hogy ha megteszi, az tényleg kétséget kizárólag bizonyítja a végtelen hitet és meggyőződést a felfoghatatlan isteni akarat iránt. Ezzel mindenki felé bizonyítja feltétlen hűségét istenéhez. Ha **Ábrahám** csak a természete szerint élte volna az életét, ezt a gázságot bizonyosan nem tette volna meg, de azzal az is kiderült volna, hogy az előző próbatételei sem a végtelen hite és hűsége alapján sikerültek, hanem a jó természete miatt. Azt mondják, az igazi ideológia elveszett a világból. Véleményünk, erkölcsi tartásunk és meggyőződéseink a természetünkből fakadnak, és abból, ami kényelmes számunkra. Talán ez a pszichológiai magyarázat a mindkét táborban jelentkező szélsőségek megjelenésére is. Sok ember képes egyik szélsőségből a másikba esni és ideológiát váltani erre vagy arra, akár a kör négyesítésének árán is, csak a természete miatt, csak a lelke szélsőségessége miatt.

Nekünk kell visszahozni a múltat a jövőbe, eltanulni **Ábrahámtól**, mi az igazi kitartó hit és meggyőződés. Meg kell tanulnunk, hogyan kell követni az ideológiát a nehézségek árán, a kényelmetlenségek és átmeneti kellemetlenségek árán is. Hálaistennek a gyerekeinket nem kell megölnünk, hogy ezt bizonyítsuk. De azért megzabolázhatjuk csapongó természetünket annak érdekében, hogy a helyes dolgokat cselekedjük meg.

Rabbi Jonatan Sacks: Együtt járás

Van egy kép, amely évezredekken át kísért bennünket, tele érzelmekkel. Egy férfi és fia egymás mellett sétálnak egy árnyas völgyekből és kopár dombokból álló magányos tájon. A fiúnak fogalma sincs, hová és miért megy. A férfi, éles kontrasztként, az érzelmek örvénye. Pontosan tudja, hogy hová és miért megy, de egyáltalán nem tudja értelmezni a dolgot.

A férfi neve **Ábrahám**. Odaadó az **Istene** iránt, aki fiút adott neki, és aki most azt mondja neki, hogy áldozza fel ezt a fiút. **Egyrészt a férfi tele van félelemmel: vajon tényleg el fogom-e veszíteni azt, ami értelmet ad az életemnek, a fiamat, akiért annyi éven át imádkoztam?** Másrészt egy része azt mondja: ahogy ez a gyermek is lehetetlen volt - én öreg voltam, a feleségem túl öreg -, most mégis itt van. Így, bár lehetetlennek tűnik, tudom, hogy **Isten** nem fogja őt elvenni tőlem. Ez nem az az **Isten**, akit én ismerek és szeretek. Soha nem mondta volna nekem, hogy nevezzem el ezt a gyermeket **Izsáknak**, ami azt jelenti, hogy „**nevetni fog**”, ha azt akarta volna, hogy ő és én sírjunk.

Az apa abszolút kognitív disszonancia állapotában van, mégis - bár nem tudja értelmezni a dolgot - bízik **Istenben**, és a fiának elárulja az érzelmek legkisebb jelét sem. **Vayelchu shenehem yachdav**. Ketten együtt sétáltak.

Csak egy pillanatnyi beszélgetés van közöttük:

Izsák megszólalt, és azt kérdezte apjától, Ábrahámtól: „Apám?”.

„Igen, fiam?” Ábrahám válaszolt.

„A tűz és a fa itt van” - mondta Izsák - »de hol van a bárány az égőáldozathoz?«.

Ábrahám így válaszolt: „Majd Isten maga gondoskodik az égőáldozathoz való bárányról, fiam”. (1Mózes 22:7-8)

Milyen ki nem mondott gondolatok és ki nem mondott érzelmek világa rejlik ezen egyszerű szavak mögött. Mégis, mintha csak az apa és a fiú, valamint mindkettőjük és **Isten** közötti bizalmat akarná hangsúlyozni, a szöveg megismétli: **Vayelchu shenehem yachdav**. Ők ketten együtt jártak.

Ahogy ezeket a szavakat olvasom, azon kapom magam, hogy visszautazom az időben, és lelki szemeim előtt látom apámat és engem, amint a **sábátról** hazafelé sétálunk. Négy-öt éves voltam akkoriban, és azt hiszem, már akkor megértettem, még ha nem is tudtam szavakba önteni, hogy abban a pillanatban van valami szent.

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: Együtt járás

Hétközben láttam apám arcán az aggodalmat, ahogy a nehéz időkben próbált megélni. De **sábátkor** minden aggodalom máshol volt. **Vayelchu shenehem yachdav**. Együtt sétáltunk a szent nap békéjében és szépségében. Apám többé már nem volt egy küszködő üzletember. Azokon a napokon zsidó volt, aki **Isten** levegőjét lélegzi, **Isten** áldását élvezi, és magasan jár.

Anyám minden egyes **sábát** előtt elkészítette az ételeket, amelyek a ház különleges **sábát** illatát adták: a levest, a **kugelt**, a **lockshent**. Ahogy meggyújtotta a gyertyákat, ő lehetett volna a menyasszony, a királynő, akiről a **Lecha Dodi** és az **Eshet Chayil** című művekben énekeltünk. Már akkor éreztem, hogy ez egy szent pillanat volt, amikor valami nálunk nagyobb dolog jelenlétében voltunk, ami átölelt más zsidókat más országokban és más időkben, valamit, amit később megtanultam, hogy **Shechinahnak**, az **Isteni Jelenlétnek** hívunk.

Együtt sétáltunk, a szüleim, a testvéreim és én. A két generáció annyira különbözött egymástól. Apám **Lengyelországból** jött. A testvéreim és én „**rendes angolok**” voltunk. Tudtuk, hogy olyan helyekre fogunk eljutni, olyan dolgokat fogunk tanulni és olyan karriert fogunk befutni, amit ők nem tudtak. De együtt jártunk, két generáció, és nem kellett kimondanunk, hogy szeretjük egymást. Nem voltunk egy demonstratív család, de tudtuk, hogy szüleink milyen áldozatokat hoztak értünk, és hogy milyen büszkeséget reméltünk, hogy mi is hozunk nekik. Különböző időkhez, különböző világokhoz tartoztunk, különböző törekvéseink voltak, de együtt jártunk.

Aztán a képzeletem idén augusztusba (**2024**) ugrik, azokhoz a felejthetetlen jelenetekhez **Nagy-Britanniában - Tottenhamben, Manchesterben, Bristolban** -, amikor fiatalok randalíroztak az utcákon, boltokat fosztogattak, kirakatokat törtek be, autókat gyújtottak fel, raboltak, loptak, embereket bántalmaztak. Mindenki azt kérdezte, hogy miért. Nem voltak politikai indítékok. Nem faji összecsapás volt. Nem voltak vallási felhangok.

A válasz persze világos volt, mint a nap, de senki sem akarta kimondani. Alig két generáció alatt **Nagy-Britannia** nagy része csendben elhagyta a családot, és úgy döntött, hogy a házasság csak egy darab papír. **Nagy-Britannia** lett az az ország, ahol a legmagasabb a tizenéves anyák aránya, a legmagasabb az egyszülős családok aránya, és a világon a legmagasabb - **2009-ben 46%** - a házasságon kívüli születések aránya.

A házasság és az élettársi kapcsolat nem ugyanaz a dolog, bár politikailag nem korrekt ezt kimondani. Az együttélés átlagos hossza kevesebb mint két év. Ennek eredménye, hogy sok gyermek a biológiai apja nélkül nő fel, sok esetben azt sem tudják, ki az apjuk. Legjobb esetben is mostohaapák sorával élnek együtt. Kevésbé ismert, de ijesztő tény,

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ה

Rabbi Jonatan Sacks: Együtt járás

hogy a mostohaapák és a mostohagyermek közötti erőszakos cselekmények aránya **80-szorosa** a vér szerinti apák és gyermekeik közötti erőszakos cselekmények arányának.

Ennek eredményeképpen **2007**-ben az **UNICEF** jelentése szerint a brit gyerekek a legboldogtalanabbak a fejlett világban - a **26 országból** álló lista végén. **2011. szeptember 13-án** az **UNICEF** egy másik jelentése a **brit** szülőket kedvezőtlenül hasonlította össze svéd és spanyol társaikkal. Kimutatta, hogy a brit szülők drága ruhákkal és elektronikus kütyükkel - „**kényszeres fogyasztás**” - próbálják megvásárolni gyermekeik szeretetét. Nem adják meg gyermekeiknek azt, amire a legjobban vágnak, és ami egyáltalán nem kerül semmibe: az idejüket.

Sehol sem láthatjuk ma világosabban a zsidó és a világi értékek közötti szakadékot, mint itt. Egy olyan szekuláris világban élünk, amely több tudást halmozott fel, mint minden korábbi generáció együttvéve, a hatalmas kozmosztól a **DNS** szerkezetéig, a szuperhúrelmélettől az agy idegpályáitig, és mégis elfelejtette azt az egyszerű igazságot, hogy egy civilizáció olyan erős, mint a szülő és gyermeke közötti szeretet és tisztelet - **Vájelchu shenehem yachdav**, a generációk együtt járásának képessége.

A zsidók egy félelmetes intellektuális nép. Vannak **Nobel-díjas fizikusaink, vegyészeink, orvostudósaink** és játékelméleti szakembereink. Mégis, amíg élő kapcsolat van a zsidók és örökségünk között, addig soha nem fogjuk elfelejteni, hogy nincs fontosabb az otthonnál, a házasság szent kötelékénél, és a szülő és gyermek közötti, ugyancsak szent köteléknél. **Vayelchu shenehem yachdav**.

És ha megkérdezzük magunktól, hogy miért van az, hogy a zsidók olyan gyakran sikeresek, és sikerükben olyan gyakran adnak a pénzükből és idejükből másoknak, és olyan gyakran gyakorolnak olyan hatást, amely meghaladja a számukat: nincs varázslat, nincs rejtély, nincs csoda. Egyszerűen arról van szó, hogy a legértékesebb energiáinkat a gyermekeink nevelésére fordítjuk. Soha jobban, mint **sábátkor**, amikor nem vehetünk drága ruhákat vagy elektronikus kütyüket a gyerekeinknek, amikor csak azt adhatjuk nekik, amire a leginkább vágnak és amire a legnagyobb szükségük van - az időnket. A zsidók tudták, tudják és mindig is tudni fogják, amit a mai fecsegő osztályok tagadnak, nevezetesen, hogy egy civilizáció olyan erős, mint a nemzedékek közötti kötelék. Ez az e **hetiszakas** maradandó képe: az első zsidó szülő, **Ábrahám** és az első zsidó gyermek, **Izsák**, együtt sétálnak az ismeretlen jövő felé, félelmeiket hitük csillapítja. Ha elveszítjük a családot, végül minden mást is elveszítünk. Szenteljük meg a családot, és lesz valami, ami értékesebb, mint a vagyon, a hatalom vagy a siker: a nemzedékek közötti szeretet, amely a legnagyobb ajándék, amit **Isten** ad nekünk, amikor egymásnak adjuk.

MISNÉ TORÁ – A ZSIDÓ JOGTÁR

XXXIV. RÉSZ

11. §. A helyesen gondolkodó ember előbb elsajátít egy – a megélhetését biztosító – szakmát, utána házat vesz és csak azután nősül meg. [Ezt abból vezetik le], hogy írva van: „**Van-e itt olyan ember, aki szőlőt ültetett, de még nem vette hasznát? Van-e itt ember, aki házat épített és nem avatta fel? Van-e itt valaki, aki eljegyzett egy lányt és még nem vette el?**” Az ostobák, azonban, először nősülnek, majd azután – ha van rá lehetőségük – építenek házat, majd életük vége felé próbálnak valamilyen szakma vagy megélhetés után nézni, vagy pedig a köz terhére válnak. Ahogy a **Tóra** az elrettentő Figyelmeztetésben mondja: „**Asszonyt jegyzel el... házat építesz... szőlőt ültetsz**”, vagyis éppen fordítva teszed, mint kellene, hogy ne járj sikerrel. A sikerrel kapcsolatban, viszont, azt mondja az **Írás**: „**Dávid minden útja sikeres [okos] volt, mert vele volt az Isten**”.

12. §. Nem szabad az embernek szabad prédává tennie vagyonát, vagy elajándékozni, hogy a közösség terhére váljék. Ne adja el földjét azért, hogy házat vegyen. Ne adja el a házat, hogy pénzét ingóságokba fektesse, vagy kereskedjen vele. Fordítva megteheti, azért eladhat ingóságokat, hogy a kapott pénzért földet vegyen. A lényeg: igyekezzen értékálló dolgokat – földet, ingatlant – vásárolni és ne tegye ki magát annak, hogy röpke élvezetért elveszti vagyonát.

13. §. A bölcs hittel és becsületesen kereskedik. Szigorú magával szemben – ami a számadást illeti –, de lemondó és nagylelkű másokkal szemben, amikor vásárol tőlük. Azonnal fizet (**ha van pénze**), vagyis nem vásárol hitelbe. Nem vállal kezességet; nem fogad el dolgokat megőrzésre és nem vállal adósság-behajtást. Nem vállal magára olyan kötelezettségeket, amikre a **Tóra** nem kötelezi (**de állja a szóbeli megállapodásokat is**); ha mások tartoznak neki, akkor engedékeny, nem sürgető, kölcsönöz és könyörületes. Társával nem konkurál, hogy elvegye annak kenyerét. Nem tesz soha rosszat, senkinek.

Összegezve: legyen az üldözöttek és nem az üldözők közé való; a sértettek, de nem a sértők között. Aki így viselkedik, arra mondja az **Írás**: „**És mondja nekem (az Örökkévaló) szolgám vagy Izrael, akivel (el)dicsekszem**”.

Hilchot Talmud Torá – A Tóra-tanulás szabályai

2. fejezet A tanulás fontossága Az oktatás kötelessége

1. §. A kisgyermek tanítására tanítókat kell alkalmazni minden országban, minden tartományban, minden faluban. Ha egy helységben nincsenek **Tórát** tanuló gyerekek, a lakosság mindaddig kiközösített, amíg nem alkalmaz tanítókat a gyerekek tanítására. Ha nem alkalmaznak tanítókat, megérdemlik, hogy lerombolják a házaikat, mivel a világ csak a **Tórát** tanuló gyermekek szájából jövő lélegzet erénye folytán létezhet.

2. §. A gyereket egészségi állapotától és testalkatától függően, hat-hét éves korában kell tanulni küldeni. Hatéves kor alatt nem kell tanítóhoz vinni. A tanító, annak érdekében, hogy tiszteletet ébreszsen, alkalmazhat testi fenyegetést a tanulókkal szemben. Nem szabad azonban kegyetlenül ütlegelnie őket, mint egy ellenséget, így ne üsse őket bottal vagy vesszővel, hanem legfeljebb egy kis szíjjal. A tanító egész nap és az este egy részében is üljön velük és oktassa őket, hogy megtanítsa nekik az „**éjjel-nappali**” tanulást. A gyerekek egyáltalán ne szüneteltessék tanulmányaikat, kivéve szombat és kivéve szombat és ünnepek előestéjén, a nap második felében, illetve magukon az ünnepeken.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGYFUVAROS ZSINAGÓGA

ב"ב

NAGYFUVAROS UTCAI TEMPLOM IMAREND NOVEMBER 1. – 30. KÖZÖTT

TISRI
HESVÁN

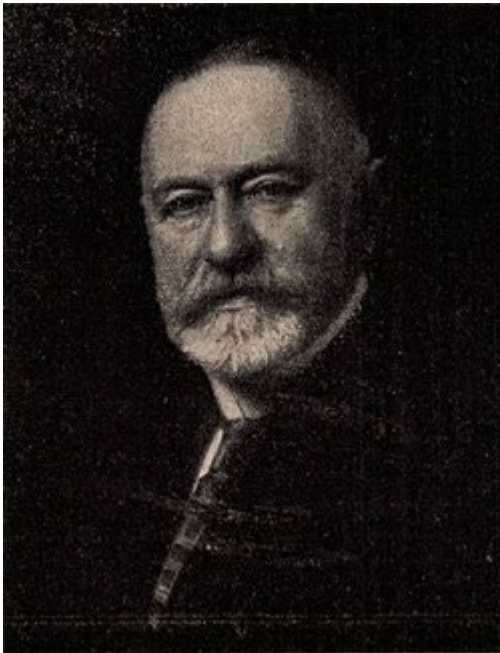
30.	1.	péntek	ÚJHOLD 1.	♫: 16.07	8,00	16,00
1.	2.	szombat	NOÁH ÚJHOLD 2.	Vége: 17.12	8,00	16,00
2.	3.	vasárnap			8,00	16,00
3.	4.	hétfő			7,00	16,00
4.	5.	kedd			7,00	16,00
5.	6.	szerda			7,00	16,00
6.	7.	csütörtök			7,00	16,00
7.	8.	péntek		♫: 15.57	7,00	16,00
8.	9.	szombat	LEH-LEHÁ	Vége: 17.03	8,00	15,45
9.	10.	vasárnap			8,00	16,00
10.	11.	hétfő			7,00	16,00
11.	12.	kedd			7,00	16,00
12.	13.	szerda			7,00	16,00
13.	14.	csütörtök			7,00	16,00
14.	15.	péntek		♫: 15.49	7,00	16,00
15.	16.	szombat	VÁJÉRA	Vége: 16.56	8,00	15,45
16.	17.	vasárnap			8,00	16,00
17.	18.	hétfő			7,00	16,00
18.	19.	kedd			7,00	16,00
19.	20.	szerda			7,00	16,00
20.	21.	csütörtök			7,00	16,00
21.	22.	péntek		♫: 15.42	7,00	16,00
22.	23.	szombat	HÁJÉ SZÁRA	Vége: 16.50	8,00	15,30
23.	24.	vasárnap			8,00	16,00
24.	25.	hétfő			7,00	16,00
25.	26.	kedd			7,00	16,00
26.	27.	szerda			7,00	16,00
27.	28.	csütörtök	JAJM KIPPUR KÓTAJN		7,00	16,00
28.	29.	péntek		♫: 15.37	7,00	16,00
29.	30.	szombat	TOLDOT ÚJHOLD HIRDETÉS	Vége: 16.47	8,00	15,30

Ismeretlen zsidók nyomában CIII. Fleischl Róbert

Fleischl Róbert (Pest, 1864. november 16. – Budapest, Terézváros, 1926. február 24.) zsidó származású magyar építészmérnök, a Magyar Építőművészek tagja.

Fleischl József kereskedő és Wohl Márta fiaként született izraelita vallású családban. A **budapesti Magyar Királyi József Műegyetemen** végzett, majd **Alpár Ignác, Czigler Győző és Weber Antal** irodájában képezte ki magát. **1891**-ben önálló irodát alapított, ezt követően komoly megbízásokat kapott, **többek között ő tervezte a fővárosi posta- és távíró kísérleti állomást, az Unió Biztosító Rt. székházát és az Erzsébet körút 26. szám alatti eklektikus bérházat (a korabeli Olympia mozi is itt működött, ma Hunnia mozi). A Délibáb utca 31. szám alatti földszintes épületet copfstílusban tervezte át a századfordulón, ő tervezte az 1896-os millenniumi ünnepségekre a Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. pavilonját, továbbá a petrozsényi kaszinót.**

Elkészítette a kisperesti Wekerletelep építésére kiírt pályázat előterjesztését, továbbá munkáslakóházainak tervei első díjat kaptak, ezek ma is állnak a telepen. Jelentős munkái között szerepel a védelem alatt álló Illatos út 2-4. szám alatti, 1909–1910-ben elkészült épületek, valamint a szekszárdi posta-, távírda- és távbeszélőhivatal és lakások 1910-es pályázatán szintén első díjat kapott. Az 1910-es évektől kezdve a jó nevű építész már nem csak pályázó, hanem zsűritag is volt a bíráló bizottságokban. Az 1920-as évek látványos dorogi építkezéseinek keretein belül a bányatulajdonos Salgótarjáni Kőszénbánya Rt. két jelentős épület tervezésével is megbízta az épülő bányaközpontban, 1926-ban készült el a bányavállalat székháza (2010-től a városi Intézmények Háza) és 1928-ban az impozáns Művelődési Ház, mindkét középület városképi jelentőségű.

Házastársa Róka Adél (1872–1953) volt, Róka Gyula és Schütt Adél lánya, akivel 1902. december 16-án Budapesten kötött házasságot. Gyermekeik Fleischl Gyula és Fleischl Etelka (1905–1973) voltak.

Forrás: (wikipedia)

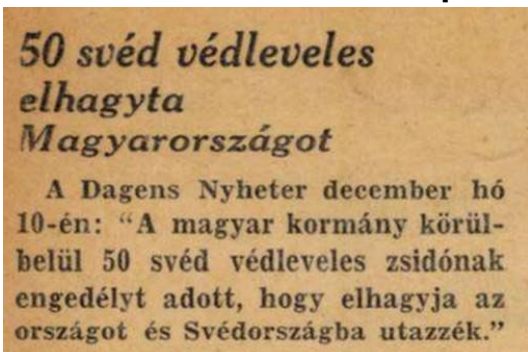
Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XXXIII. rész

1944. november 09. - 1944. november 15. között

1944. november 9. Budapesten a Magyar Front pártjai megalakították a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottságát Bajcsy-Zsilinszky Endre elnökletével. Marányi Ede honvéd alezredes parancsára Tóth András hadapródörmmester öt fős kerete Abda község határában lőtte le és temette tömegsírba a végsőkéig kimerült Radnóti Miklóst 21 társával együtt. Radnóti holttestét 1946. június 23-án exhumálták, ekkor találták meg zubbonya zsebében a noteszét (az ún. Bori noteszt), benne utolsó verseivel. A VII. honvéd hadtest országmozgósítási kormánybiztosa által kiadott utasítás: "Alispán Úrnak, Helyben. Miheztartás végett közlöm, hogy a pénzügyigazgatásnál intézkedtem a zsidó lakásokban tárolt bútorok és konyhai felszerelési tárgyak részint ingyenes kiosztása iránt. Miskolc, 1944. november 9". A 6. NÉMET ÖSSZEKÖTŐ TÖRZS jelentése: Mind a m. kir. 1. hadsereg vezérkari főnöke, mind a német összekötő törzsek parancsnokai nyomatékosan rámutatnak arra a magyar lakosság széles rétegeiben és a hadseregben képviselt nézetre, hogy **Budapest** esetleges elvesztése a magyar nép és a magyar hadsereg ellenálló erejének a teljes összeomlását jelentené. A magyar nép **Budapestet** az ország szívének tekinti. Nem kétséges, hogy a főváros megszállása esetén az ellenzék valószínűleg **Miklós vezérezredes** nem lenne képes az ország nyugati részében maradó lakosságra befolyást gyakorolni. Egy ilyen esetben a hadseregnek csupán egészen kis hányada lenne kész Németország oldalán tovább harcolni, miközben a többség átállna a másik oldalra. Ez érvényes a tisztek nagy részére is, akik ma még a német haderőben Magyarország védelmezőjét látják. **Budapest** elvesztésében nem a hadiszerecske átmeneti fordulatát látnák, hanem végérvényes bizonyítékát annak, hogy **Németország** eljutott ereje végéhez. Ebben az esetben várható, hogy a szövetségesek találnak olyan erőket, amelyek készek lesznek a **Németország** elleni harcban részt venni.

1944. november 10. Budapesten megszűnt a polgári forgalom a közutakon. Az autótaxikat a honvédség átvette saját állományába. **Megjelent a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottsága** kiáltványa, amelyben a legfőbb feladatként a német megszállás és a nyilasok elleni fegyveres felkelés megszervezését jelölték meg. **Kemény Gábor** tájékoztatta a semleges államok, a **Vatikán** és a **Nemzetközi Vöröskereszt** képviselőit a menlevéllel rendelkező zsidóknak védett házakba való költöztetésére vonatkozó döntésről. **Maximilian Jäger svájci követ elhagyta Magyarországot.** Megkezdődött az olasz frontról tartalékba vont, és **Bécsben állomásoztatott 44. Hochund Deutschmeister gyaloghadosztály** első szállítmányainak beérkezése a Dunántúlra.

Dr. Goldberger Tamás: 80 éve történt

XXXIII. rész

1944. november 11. Megalakult a Magyar Nemzeti Felkelés Felszabadító Bizottságának katonai vezérkara, Kiss János ny. altábornagy vezetésével. A Budapestet keletről körülvevő Attila-vonal sáncain már 28.000 ember dolgozott.

1944. november 12. Solymossy János rendőrfőparancsnokhelyettes aláírásával kiadták a "védett" zsidók áthelyezésére vonatkozó utasításokat. A nem védett zsidókat kiköltelték a védett házakba nyilvánított épületekből. A magyar kormány, illetve a semleges államok követségei és a pápai nuncius közötti egyezmény alapján mintegy 15 ezer zsidónak engedélyezték hivatalosan az átköltözést a védett házakba. 7 800 fő Svájc, 4 500 fő Svédország, 2 500 fő a Vatikán, 698 Portugália és 100 Spanyolország védelme alatt állt. A "nemzetközi gettó"-ban valójában mintegy 40 ezren húzták meg magukat. A "védett házak" rendkívül zsúfoltak voltak, nemritkán kétszobás lakásban 50-60 ember lakott. A "nemzetközi gettó" csak rövid ideig állt fenn. December elején a "védett" zsidók ezreit a pesti nagy gettóba hurcolták. A semleges államok védőirataival, vagy ideiglenes útlevelell ellátott zsidóknak külön kijelölt „védett házakba” kellett átköltözniük.

1944. november 13. A IV. Ukrán Front Katonai Tanácsa elrendelte a Kárpátalján élő 18 és 50 év közötti magyar és német nemzetiségű férfilakosság mozgósítását és „külön osztagokban, listák szerint, konvoj alatt” történő hadifogoly-gyűjtőhelyekre irányítását. A belügyminisztérium kibocsátotta a 18.016/1944. res. sz. rendeletet, melyben utasított minden karhatalmi szervet, a rendőrséget és a csendőrséget különösen, hogy éberren keressék a halálmenetekből esetleg megszökő zsidókat. A Löwy féle zsidóház ideiglenes használatát Bugyinka András cinkotai lakosnak engedélyezték. A kiterjedt Löwy család is koncentrációs lágerek martalékává lett.

Evakuálták Pest környékét

A budapesti rádió jelentéi december 14-én: "Újpest, Rákospalota, Pestújhely, Rákosszentmihály, Mátyásföld, Pestszentlőrinc, Kispest, Pestszenterzsébet, Cinkota, Kistarcsa, Soroksár lakossága jelentkezzen azonnal a helyi hatóságoknál, ahol utasításokat fognak átvenni rögtön evakuálásukat illetően. Különösen felhívjuk a nyilaskeresztes párt tagjait, hogy ezekből a városokból azonnal küldjék el családtagjaikat a Dunántúlra."

1944. november 14. Aláírták a Szakvály-Hellebronth-Boden-Veesenmayer megegyezést, amelynek értelmében "a termelés folytatásának biztosítása céljából bizonyos - a háború tovább folytatása szempontjából fontos - termelési ágakat átmenetileg Magyarországból a Birodalom, illetőleg a Cseh-Morva Protektorátus területére kell áttelepíteni." A Szálasi-kormány megállapodott a fasiszta német kormánnyal a magyar javak Németországba történő kiszállításáról.

1944. november 15. Budapesten felállították a "nemzetközi gettót". Megkezdődött a budapesti zsidó lakosság gettóba zárása. Debrecenben a kommunisták kiadásában "Néplap" címmel politikai napilap jelent meg. Felelős szerkesztő: Szilágyi József. A győri Pannónia Kecszygár munkásai a "katonailag tárolt" kecszéből szórtak az éhező menetbe. A nyilas "szamon kérők" emiatt többeket letartóztattak.

Folytatjuk...

Tzvi Gluckin: Fedezd fel ki írta a Tórárt! XXXIII. rész

Illik ez a definíció a nácikra? Nézd meg a következő idézetet, amely **Hermann Rauschningtól** származik. **Rauschning** egy konzervatív német politikus volt **Danzigból** [ma **Gdańsk – a ford.**]. **1932-ben** csatlakozott a nemzetiszocialistákhoz. **1936-ban** elmenekült **Németországból**, és **lemondott danzigi szenátusi tisztségéről**. Azt állította, **hogy náci évei alatt több száz beszélgetést folytatott Hitlerrel**. Az **1930-as évek végén** több könyvet is kiadott e beszélgetések alapján.

Hitler kijelentette: „Igen, mi barbárok vagyunk. Ez egy tisztelet reméltó cím. Megszabadítom az emberiséget a lélek béklyóitól, a lelkiismeretnek és erkölcsnek nevezett hamis látásmód okozta megalázó szenvedéstől. [...] A zsidók két sebet ejtettek az emberiségen, a körülmetélést a testen és a lelkiismeretet a lelkén. Ezek zsidó találmányok. [...] A világalomért vívott háborút kizárólag köztünk, németek és a zsidók között fogják megvívni. Minden más csak látszat és illúzió.”

Cádok rabbi definíciója és a **Hitlertől** származó idézetek alapján a nácik megfelelnek az **ámálek** definíciójának. Nagyszerű. **Ezzel lenyűgöztelek?** Valószínűleg nem. Érdekes párhuzam, de nem mutat konkrét irányítást. Akkor menjünk tovább. Nézd meg a következő idézetet a Talmudból:

Ráv Jichák mondta: „Mit jelent a következő vers (Zsoltárok 140:9): »Örökévaló, ne teljesítsd a gonosz ember vágyait, és ne engedd, hogy kihúzza a zabláját, nehogy a többiek fölé emelkedjen.« Jákob ősatyánk így szólt Istenhez: »Ne teljesítsd a gonosz ember vágyait« – ez Ézsaura utal. »És ne engedd, hogy kihúzza a zabláját« – ez Edom Germámijára utal, mert ha azok elindulnának, elpusztítanak az egész világot.”

Vegyél figyelembe néhány tény. A **Talmud** régi. Több részben íródott, de **i. sz. 500-ra** elkészült. A mai **Irak területén** írták, **arámi nyelven**. És a római kor utáni **európai történelem nagy részét megelőzte**. A **Talmud a zsidó törvényeket tárgyalja**, és **számos bibliai vers mélyebb értelmét magyarázza**. Ilyen a fenti példa is. A **Talmud** idéz egy verset a **Zsoltárok könyvéből**. Elmondja, hogy mit jelent a vers: **Jákob imája a jövő nemzedékek érdekében**. Eddig minden rendben. De itt kezd furcsává válni a dolog. A **Talmud** szerint **Jákob** aggódott **Germámia** miatt. **Germámia** pedig **Németország**.

Tzvi Gluckin:

Fedezd fel ki írta a Tórárt!

XXXIII. rész

Van ennek értelme? I. sz. 500-ban a zsidók a rómaiak, a bizánciak és a perzsák miatt aggódtak. Németország nem is létezett. A német nép civilizálatlan barbárokból állt. Miért aggódott a Talmud egy nem létező nemzet miatt? Konkrétan azt állítja, hogy Jákob azt kérte Istentől, „ne mozdítsa el Németország zabláját”. A zabla egy fém vagy kemény fadarab, amely a ló szájába illeszkedik. A zablát a kantárhoz rögzítik és a lovas a zabla húzásával irányítja a lovat. Ha a zabla meglazul, a ló azt csinál, amit akar. Jákob arra kérte Istent, hogy tartsa vissza Németországot. Azt akarta, hogy a zabla Németország szájában maradjon. Nem akarta, hogy elvaduljanak. Mi volt ez a zabla? Mi tartotta vissza őket? A Talmud így folytatja:

Ráv Chámá bár Chániná mondta: „Van 300 koronás fejedelem Edom Germániában és 365 főember Rómában, és minden nap kimegy az egyik a másikhoz, és egyiküket megölik, és mindannyiuknak gondot okoz, hogy újra királyt nevezzenek ki.”

A zabla a német széthúzás volt. Németországnak 300 koronás fejedelme volt. Mindegyikük egy-egy minikirályságot irányított. Gyűlöltek egymást. És amíg a németek egymás ellen harcoltak, addig máshol nem tudtak bajt okozni. A Talmud száma konkrét volt. Háromszáz koronás fejedelmet említett. Nézd meg az alábbi idézetet:

„A középkor végére, amikor Nagy-Britannia és Franciaország egységes nemzetté vált, Németország továbbra is mintegy háromszáz önálló állam kusza foltozata maradt.”

A középkor végére Európa nagy része meghódította a világot. Nagy Britannia, Franciaország, Spanyolország, Portugália és Hollandia hatalmas gyarmatbirodalmakat építettek ki. De a németek nem. Németország nem tudott kijutni Közép-Európából. Túlságosan lefoglalta őket az egymás elleni harc. De egy hosszú eseménysorozat után, 1871. január 18-án Otto Von Bismarck a versailles-i Tükörteremben kihirdette a Német Birodalom egyesítését.

És mi történt ezután? Bajok. Az első világháború, a második világháború, a holokauszt. A német egyesülés bajt jelentett a világnak és szörnyűséget a zsidóknak.

Folytatjuk...

EMBERBARÁT HETILAP NAGY FŰVÁROS ZSINAGÓGA

ה"ב

HOLOKAUSZT 80: MEGHÍVÓ

Rendhagyó, Holokauszt témájú 2 részes előadás a Nemzeti Színház Kaszás Attila termében! A Kazán István Kamaraszínház „Auschwitzi Napló” című holokauszt monodrámája vendégjátéka és az Ávinu Trió - „A túlélés dallamai” autentikus zsidó liturgikus dallamokat játszó együttes közös emlékműsora.

PROGRAM

Köszöntő: Emlékima: Rosenfeld Dániel Imre főkantor, Előadás: Auschwitzi Napló holokauszt monodrámája 18:00. SZÜNET. Koncert: Ávinu Trió együttes "A túlélés dallamai" 19:00 Zártkörű állófogadás (sajtó részére nyitott). Kedvezményes jegyek is kaphatóak online és a helyszínen: Felnőtt 3.000 Ft. Diák / Nyugdíjas 1.500 Ft.

<https://www.jegy.hu/program/holokauszt-80-emlekev-auschwitzi-naplo-monodrama-avinu-trio-egyuttas-167726/1194629>

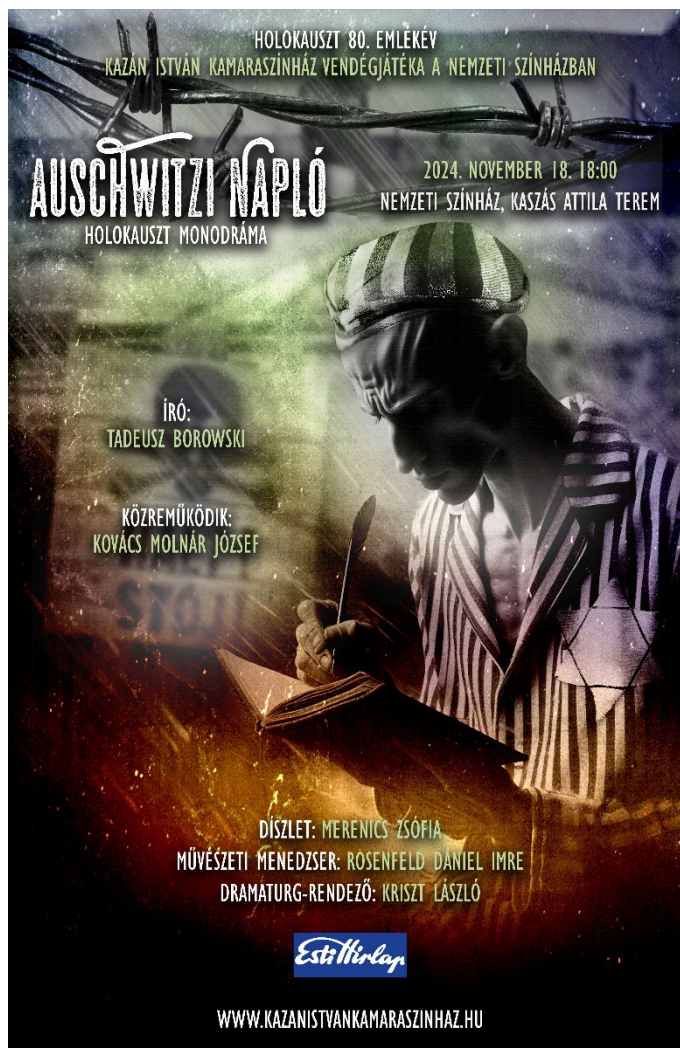
A **Holokauszt 80 Emlékév** alkalmából látható a Kazán István Kamaraszínház - „Auschwitzi Napló” című holokauszt monodrámája és az **Ávinu Trió** - „A túlélés dallamai” autentikus zsidó liturgikus dallamokat játszó együttes közös emlékműsora **november 18-án 18 órától a Kaszán Attila teremben**. Az „Auschwitzi Napló” egyedülálló **holokauszt monodrámája**, ironikus narratívában mutatja be a rémségeket, az iparilag létrehozott emberirtási gépezetet, azokat a szörnyűségeket, amelyet mememtőként kötelességünk fenntartani, s a fiatal generációkkal megismertetni. Ezért tartjuk fontosnak a fiatalok reális tájékoztatását, nevelését az elmúlt évszázad világ égéséről.

Prológus: „Azt mondták rólam, én csak egy holokauszt író vagyok. Csak Auschwitzról tudok naplókat írni. Pedig az életről írtam, arról az életről, ami nekem és nemzedékemnek jutott. Ebben a világban nem volt helye a másként gondolkodóknak, a cigányoknak, a jobboldaliaknak, a baloldaliaknak, a betegeknek, a nőknek és gyerekeknek vagy is a gyengéknek, no és persze a zsidóknak. Fiatal voltam, mint oly sokan, kerestem a tudást, az emberséget, a szerelmet, de mindent elvettek tőlem, előbb a nácik, majd a kommunisták. Most már magam sem nem tudom, hogy Platónnak igaza volt e! Nem tudom, hogy van e olyan hely a földön, ahol a hozzám hasonlóak élhetnek, de ha létezik, akkor biztosan nem e világon van. Most, hogy utam végéhez érkeztem, nem hagyok magam után semmi, csak egy Auschwitzi naplót. De ez a napló mindent elmond arról a világról, amelyben élnem kellett, s amelyről az utánam jövők remélem, csak olvasni fognak”!

Ávinu Trió együttes: A 2008-ban alakult **Ávinu Trió Magyarországon egyedülálló módon ötvözi a komoly és könnyűzenét a hagyományos zsidó liturgikus dallamokat, imarészleteket, népdalokat és modern izraeli zenét.** Az együttesben a férfi (**kántor**) énekhangot **2-3 klasszikus hangszer: a harmonika, a hegedű és a zongora kíséri, de olykor kiegészül vagy felcserélődik klarinéttal, csellóval, hárfával, cimbalommal és más érdekes hangszerekkel.** Megismerkedhetünk továbbá az **ősi zsidó hangszerezettel, a Sófárral** és annak több ezeréves történelmével. Az énekszámok többsége héber és magyar nyelven csendül fel, de ugyanakkor angol, illetve a már szinte feledésbe merült **ladino és jiddis nyelven** is hallható. Elsődleges céljai közé sorolható mind a magyar, mind pedig a zsidó kultúrát és azon belül az ehhez kapcsolódó komplex zenei sokszínűséget népszerűsíteni hazánkban a Kárpát-medencében, külföldön egyaránt. Fontos szerepet kap a **Holokauszt Soa** előtti és az azt követő kántorművészet sokszínű, széleskörű megismertetése, és a kántorművészek emlékének ápolása egyaránt. Továbbá cél, a különleges zenei vonulat segítségével erősíteni a zsidó – keresztény kulturális értékeket, mellyel közelebb hozhatjuk és jobban megismerhetjük egymás kultúráját tanító és oktató jelleggel.

HOLOKAUSZT 80: MEGHÍVÓ

Rendhagyó, Holokauszt témájú 2 részes előadás a Nemzeti Színház Kaszás Attila termében! A Kazán István Kamaraszínház „Auschwitzi Napló” című holokauszt monodráma vendégjátéka és az Ávinu Trió - „A túlélés dallamai” autentikus zsidó liturgikus dallamokat játszó együttes közös emlékműsora.

PROGRAM

Köszöntő:

Emlékima: Rosenfeld Dániel Imre főkántor

Előadás: Auschwitz Napló holokauszt monodráma 18:00

SZÜNET

Koncert: Ávinu Trió együttes "A túlélés dallamai" 19:00

Zártkörű állófogadás (sajtó részére nyitott)

Heti Jahrzeit:

Rabbi Avraham Yeshaya Karlitz

Avraham Yeshaya Karlitz az Orosz Birodalom Grodnói kormányzóságában, Kosavában (ma Breszt régió, Fehéroroszország) született, a kosovói rabbi Shmaryahu Yosef Karelitz legidősebb fiaként.

Édesanyja Rasha volt, rabbi Shaul Katzenelbogen lánya. Fiatalabb testvérei rabbi Meir, rabbi Yitzchak és rabbi Moshe voltak. Yitzchak Karelitz rabbi követte apjukat a kosovói rabbi tisztségében; őt, feleségét és lányát 1942 közepén a németek agyonlőtték otthonukban. Egyik nővére, Miriam, feleségül ment rabbi Yaakov Yisrael Kanievskyhez, a Steipler Gaonhoz. A Steipler sógorát, Avrohom Jeshaya rabbit mentora-ként emlegette, amíg az élt.

Karelitz fiatalon a briski rabbi Chaim Soloveitchikhez került tanulni. Nem fogadta el a briski tanulmányi módszert, és később kiderült, hogy valójában ellenezte azt. Két év után hazatért, és apjánál folytatta a tanulást, aki a helyi Bét din vezetője volt. Feleségül vette Bashe Bei-t. 1920 körül költözött Vilnába, és közel került Chaim Ozer Grodzinski rabbihoz, akivel minden vallási és közösségi kérdésben konzultált. Grodzinski rabbi bátorítására és Abraham Isaac Kook rabbi segítségével a Chazon Ish 1933-ban letelepedett Eretz Izraelben, az akkori brit mandátumú Palesztinában. Bnei Brak-i háza több ezer vallási útmutatást kereső ember lakhelyévé vált. A Chazon Ish, sógora, a Steipler és Yaakov Galinsky rabbi között olyan szoros volt a kapcsolat, amely Európától egészen az 1948 utáni Izraelig terjedt.

Karelitz a Tóra tanulmányozásának szentelte életét, miközben egyidejűleg olyan világi tudományokban szerzett ismereteket, mint a csillagászat, az anatómia, a matematika és a botanika. Házassága után továbbra is rendkívül szerény életet élt, felesége gondoskodott a szükségleteikről, míg ő éjjel-nappal a Tóra elmélyült tanulmányozásával töltötte az idejét. Gyermekei nem születtek.

Bár nem töltött be hivatalos tisztséget, a Chazon Ish mégis világszerte elismert szaktekintély lett a zsidó törvényekkel és a zsidó étellel kapcsolatos számos kérdésben. Nem nevezték ki közösségi vezetőnek, állásfoglalásai és döntései mégis befolyásolták a vallásos zsidóság életét és intézményeit, különösen Izraelben. Nem sok rezponzumot publikált, mégis a halakha vezető tekintélyeként vívta ki az elismerést. Nem volt hajlandó részt venni az 1948-as Izrael Állam megalakulása előtt és alatt igen aktív vallási-politikai mozgalmakban. Mégis óriási hatással volt az izraeli haredi zsidóságra, amelynek kialakulásának időszaka egybeesett az ő Izraelben töltött éveivel. Anticionista álláspontot képviselt, és vonakodva fogadta el az izraeli állam létezését.

Mély rálátása és számos tudományterület iránti érdeklődése elismeréseként sokan keresték útmutatását társadalmi és politikai kérdésekben. David Ben-Gurion, Izrael miniszterelnöke és Yitzhak Ben-Zvi, aki Izrael második elnöke lett, egyszer meglátogatta őt, hogy politikai-vallási kérdéseket vitassanak meg. A történet szerint a Chazon Ish azzal érvelt, hogy a világi közösség igényeinek háttérbe kell szorulniuk a vallási közösség igényeihez képest. Metaforaként használta a talmudi vitát (Szanhedrin 32b) két tevéről, amelyek egy keskeny hegyszoroson találkoznak. A javak nélküli tevértől elvárták, hogy engedelmességen a javakkal megrakott tevének; hasonlóképpen a Chazon Ish azt állította, hogy a világi társadalomnak engedelmességnie kell a vallási társadalomnak, amely a hagyomány „javait” hordozza. Az ő nevéhez fűződik a Balady-citrom egy fajtája, amelyet a Négy faj etrogként való használatra hitelesített. Egy Szukkot után a Chazon Ish átadott rabbi Michel Jehuda Lefkowitz rabbinak egy csomag magot, amelyet az ünnepen használt etrogból vett, és utasította, hogy ültesse el őket a kertjében. Rabbi Lefkowitz, akinek nem volt mezőgazdasági tapasztalata, követte mentora utasításait az ültetéssel és az öntözéssel kapcsolatban, a fa pedig megnőtt és gyümölcsöt hozott. A Chazon Ish minden évben eljött, hogy kiválassza a fáról az ünnepi etrogot, ahogyan sógora, a Steipler Gaon és más Gedolei Jisráél is. Lefkowitz rabbi azt is megengedte az etrogtermesztőknek, hogy a fáról dugványokat szedjenek, hogy egész etrogültetvényeket neveljenek, amelyek a Chazon Ish által kóser (mehudar) minősítéssel rendelkeznek.

Forrás: (tzadikim)

RECEPT-TÁR

Hagymás csirkemáj fehérborral és krumplival

Ettől az ízes csodától még a májszkeptikusok is megadják magukat. Ráadásul pikk-pakk kész, így több időd marad arra, hogy kiélvezd az ízeket.

Hozzávalók: 2 fő

- 1 ek olaj
- 2 fej vöröshagyma (150 g/fej)
- 3 gerezd fokhagyma
- 500 g csirkemáj
- 2 tk sűrített paradicsom
- só, bors
- 1 ek szárított majoránna
- 1 tk fűszerpaprika
- 150 ml száraz fehérbor
- 150 ml víz
- 400 g krumpli (tisztított súly)
- só
- ½ csokor petrezselyem
- 2 csipet fűszerpaprika

Elkészítés:

Olajat melegítünk egy serpenyőben. Hozzáadjuk a félfőre vágott vöröshagymát, a zúzott fokhagymát, és közepes hőfokon kb. 6-7 percig dinszteljük. Hozzáadjuk a májat és magas hőfokon 2 perc alatt megpirítjuk. A serpenyőbe rakjuk a sűrített paradicsomot, fél percig pirítjuk. Sózzuk, borsozzuk, ízesítjük a majoránnával, a fűszerpaprikával, felöntjük a borral, majd, amikor szinte teljesen elpárolgott, a vízzel is, és közepes hőfokon, fedő alatt kb. 3 perc alatt készre pároljuk.

A krumplit cikkekre vágjuk és sós, bő hideg vízben feltesszük főni. Mérettől függően, forrástól számítva kb. 15 perc alatt készre főzzük, majd leszűrjük és a májjal tálaljuk. A végén az ételt megszórjuk frissen aprított petrezselyemmel és fűszerpaprikával.

Forrás: (streetkitchen)

IMAI DŐK, GYERTAGYÚJTÁS, IDŐSEK KLUBJA ESEMÉNYEK

2024. Nov.15. – 2024. Nov.22.

DÁTUM	REGGEL	ESTE
15. péntek	7:00	16:00
16. szombat	8:00	15:45
17. vasárnap	8:00	16:00
18. hétfő	7:00	16:00
19. kedd	7:00	16:00
20. szerda	7:00	16:00
21. csütörtök	7:00	16:00
22. péntek	7:00	16:00

Gyertyagyújtás és Szombat kimenetele Budapesten

DÁTUM	ESTE	DÁTUM	ESTE
15. péntek	15:49	16. szombat	16:56
22. péntek	15:42	23. szombat	16:50

Poén sarok

A bíróságon a bíró:

- Miért nem segített, amikor látta, hogy a gyilkos ki akarja lökni az anyósát az ablakon?

Vádlott:

- Mert láttam, hogy egyedül is boldogul

Események

A héten ünnepelte születésnapját Mester Tamás a BZSH elnöke és a MAZSIHISZ al-elnöke. Mazal Tov! Bis120!

Szintén a héten ünnepelte születésnapját Darvas György főgondnok úr. Mazal Tov! Bis120!

Shmuel Oirechman rabbi úr pár napot kórházban töltött. Hála az Örökkévalónak jobban van, és újra velünk imádkozhatott. Röfuá Selémá!

A 613 PARANCSOLAT

XXIV.

Tiltó micva

Nem szabad elhagyni a szombati körletet

„Látjátok, hogy az Örökkévaló adta nektek a szombatot maradjon mindenki a helyén, és ne menjen ki senki helyéről a hetedik napon”

(2Mózes 16:29)

EMBERBARÁT IDŐSEK KLUBJA

„IDŐSEK KLUB” -ja, rendezvényeire várjuk kilénc tagjait. Várjuk tagjaink szíves megjelenését és ötleteiket, melyekkel segítik a klub működését. Következő klubrendezvényt november 20.-án, szerdán délelőtt 10:00 órától tartjuk a földszinti klubteremben.

Nagy Fuvaros utcai Templomkörzet

Emberbarát Templomegylet

Budapest. 1084

Nagy Fuvaros utca 4.

Tel: 334 27 31

Email: nagyfuvaros@gmail.com

<https://www.facebook.com/Nagyfuvaros4>

Felelős kiadó: Streit Sándor

Szerkesztő: Streit Gábor

Technikai asszisztens: Andrassy Béla